

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Specvlvm Iuventvtis, Sive Insigniores Pveritiæ Atqve Adolescentiæ Sanctorvm

Bosendorf, Hermann

Monasterii VWestphalorvm, 1615

In Avgvsto.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42900

no & Protasio perciperet. Vbi demum ab Anolino comprehensus, vñà cum Celso, Geruasio & Protasio, capitis sententiam lætus excepit: datisq; ceruicibus quatuor illi gloriosum triumphum magna pariter constantia & gaudio peregerunt.

AUGUSTVS.

MARTYRIVM SS. FIDEI, SPEI, ET
Charitatis filiarum S. Sophia, ex Simeone
Metaphraste, 1. Augusti.

CVM Romę Hadrianus Imperator crudelitatis suę in Christianos laxaret habenas, fuit insignis quędam matrona prudentia & religione sanę admiranda, ab Italia oriunda, genere in primis claro, marito tamen orbatam, nomine Sophia, cui prima cura erat, vt filias insigni pudicitia virgines, Christianę disciplinę ornamentis excellentissimę decoraret: roboraretq; Spiritus sancti gratia; vt si opus esset corpora sua pro Christi amore & fidei constantia supplicijs exponere nõ dubitarent. Erant eis nomina rebus mirę conuenientia: Fides, Spes, Charitas, Quę cum omnes ita mutua animorum coniunctione deuinctę, & prudentiæ ac religionis opinione passim celebres existerent, inuidiæ stimulis in eas cõcitari cœpit præfectus vrbis Antiochus, vt tam præclarum Ecclesię columnen funesta internectione deleteret. Desert igitur præfectus ad Imperatorem,

Y 5 & no-

& nomina earum & professionem religionis, contestans earum pietate multos à Deorum cultu ad Christi sacra conuerti, & magnos deos paulatim apud omnes in contemptum abire. His auditis Imperator, confestim eas fisti tribunali mandat. Illæ vero mutuis cohortationibus roboratæ, intrepidè Iudicis vultum subierunt, eumque & animi & corporis eximia qua præstabant pulchritudine, magnam sanè in admirationem adduxerunt. Itaque omisso seueriori iudicio, matrem ante omnia blandis aggressus verbis, patriam, genus, nomen, & religionem ab ea quæsiuit. Cui Sophia: Primum quidem, inquit, nomen mihi vnum omnium præstantissimum est à Christo; Sophiæ autem à parentibus mihi impositum est. Genus duco ex ijs qui primos in Italia magistratus gesserunt, quæ & mihi patria dicitur. Ego autem inanem horum omnium gloriam existimo, vtpote quæ CHRISTO IESU ab ortu consecrata, ab eodem ex hoc exilio ad patriam cælestem me vocandam confido. Hanc libertatem dicendi admiratus Tyrannus, ne suo cum dedecore vltius certaminis periculum faceret, eam cum filiabus Pallidiæ senatorij ordinis femi-næ custodiendas tradidit, vt tertio post die ad quæstiones eas produceret. Interea pia illa genetrix de filiarum salute mirè sollicita, huiusmodi ad eas orationem habuisse fertur; Ego quidem, ô dilectæ filiæ,

ma.

mater vestra secundum carnem, omni ut no-
stis doctrina, sacrisque literis indefesso vos
labore erudij, dedi que operam ut CHRISTO
IESU impollutas castasque virgines conse-
crarem. Ecce nunc tempus vos ad certamen
vocat; quaeso ut meorum verborum fructus
qualis sit in vobis appareat: & diu medita-
tam virtutem constanter proferatis, ne erro-
ris imbecillitas veritatem superet: neve sup-
pliciorum terror teneros vestros animos
deiciat. Suspecta quidem mihi est iuueni-
lis aetas: sed si CHRISTO vos totas per-
miseritis, eiusque gratiam constanti fide ty-
ranni minis atque supplicijs obieceritis, nul-
la vos pericula terrebunt, nulla supplicia su-
perabunt. Date ergo meae senectuti, date
o charissimae filiae, ut vestris certaminibus
iuueniliter exultem, & de peracto certami-
ne sempiternum CHRISTI numen in cae-
lesti gloria vobiscum celebrem. Suspici-
te quaeso caelum, oculosque ad immortalia il-
la praemia erigite, & breuem fluxamque hu-
ius vitae gloriam contemnite, diuitias calca-
te, supplicia despici-
te, ut immortalis gloria
perfruamini, diuitias stabiles consequami-
ni, & vitam denique omnium bonorum,
quae humana mens capere non potest ag-
gregatione mirifice affluentem, summa
cum voluptate in caelis possideatis. Pru-
dentis enim animi est, paruis permutare
maxima, fluxis & perituris aeterna, & pauco
deni-

deniq; sanguine immortale regnum merari,
Ad hæc filia lachrymis perfusæ respõderunt;
Tu quidem ð veneranda mater, nullum aut
tempus, aut locum neglexisti, quo sanctis nos
imbueres disciplinis. Nũc autem maternis nos
precibus prosequere, vt constantibus animis
futurum certamen sustinere valeamus. Do-
minus autem qui paterna prouidentia suorum
curam gerit, ex promisso os nobis & sapienti-
am dabit, cui aduersarij resistere non vale-
bunt. Interea triduo hoc elapso, sanctissimæ
virginis ad tribunal euocantur. Adest iudex
dæmonis insidijs egregiè instructus, vt tene-
ram ætatem, & blanditijs maximè obnoxiam,
verborum lenocinijs emolliat. Quid, dicebat,
ð virginis decoræ, deorum (vt ego existimo)
sanguine progeneræ, decreuistis? Nunquid mi-
hi optimè vobis consulenti, diuitias amplissi-
mas & gloriam offerenti parere mauultis,
quam vetulæ illi, quæ se vestram matrem mē-
titur, vosq; iniquis persuasionibus in exilium
& perniciem impellere nititur; quæ & dirè va-
pulari si vos non obtemperaueritis. Accedi-
te ergo, & nostra beneuolentia lætæ fruimini,
stultamq; illam de vestro Christo opinionem
deponite, vt mecum omnibus vitæ delicijs af-
fluatis. Nam si obedire contemnitis inuitus
ego, mihi credite, ad supplicia corporibus ve-
stris tenerrimis inferenda compellor. Cui
Virgines: Nos, inquit, neq; tuas in hac vita
delicias expetimus, neque tormenta formida-
mus,

mus. Quid enim Christiano potest esse iucundius, quam pati pro Christo? qui & hanc nobis vitam contulit, & pretiosi sanguinis sui effusione æternam promeruit? Hoc constanti responso accepto iudex, omniq̄ planè abiecta spe tantam virtutem blandimentis superandi, primum quidem Fidem, annos non amplius natam duodecim, cōtinuo vestibis nudatam, manibus vinctis, crudeliter virgis cædi mandavit. Quæ cum inuicto animi robore & vultu ipso triumphum de tyranno ageret, ad atrociora tormenta protracta est. Crudele profectò facinus. Iudex furore percitus mamillas eius excindi iubet. Sed ecce rem nouam & prodigiosam. Pro sanguine lactis riuuli defluerunt, virginemq̄; niueo candore, stupente Iudice exornârunt. Neq̄; tamen præcipitis animi fractus furor. Sed igne copioso accenso virginem exuri: & ibi quoq̄; illasam permanentem in sartagine pice & bitumine bullientem iactari iubet. Sed Christi bonitas Tyranni vincebat malitiam; prorsus vt virgo sanctissima in medijs flammis atro fumo inuolutis confisteret integra, vultuq̄; minime turbato supernum continuò inuocaret auxilium. Ecquid tunc animi Iudici, quid sceleratis ministris fuisse putandum est? Quo gaudio, qua exultatione aliæ virgines, & mater ipsa filiam tam admirando triumpho gloriosam aspexisse existimandum? Iudex igitur iræ prope insaniens gladio eam transuerberari mandavit.

Fortitudo
animi.

davit. Qua sententia incredibiliter gauisa, Fl-
 des supremis hisce vocibus matrem & sorores
 affata est; Vides ô dulcissima mater, qua me
 benignitate Dominus I E S V S sit persecutus;
 reliquum est, vt vltimum hoc certamen tuis
 etiam precibus munire pergas. Vos autem ô
 sorores charissimæ, nihil formidate pro no-
 mine Christi gloriosam adeo mortem oppe-
 tere. Vna mater nos genuit, eadem tres aluit,
 sit etiam vnus tribus finis, sint sororibus sor-
 riæ etiam & germanæ voluntates. Sit prima
 domesticû exemplar ijs quæ eâ consequentur.
 His verbis cõfirmatæ sorores, vltimum ei va-
 le fufis præ gaudio lachrymis dixerunt. At ge-
 nerosa mater martyrem, filiam hisce verbis
 sua profecto virtute dignis est persecuta; Ego
 quidem ô filia, inquit, te genui, & te pro-
 pter acerbissimos partus dolores tuli, teq; ad
 hanc vsque ætatem studiosè nutriui; sed nunc
 præclaram abs te laborum meorum merce-
 dem accepi. Nam etsi nullus parem possit pa-
 rentibus referre gratiam, tu tamen multipli-
 cato scœnore omnia mihi reddis, cum me ta-
 lis filia matrem esse ostendis, quæ tam magni-
 ficè pro Christo decertas. Ad quem vade filia;
 vade inquam tuo sanguine, pro eo effecta pur-
 purea, quo tuo sponso cõspicieris, quouis co-
 lore & flore coronata speciosius. Hæc cum il-
 la à matre & sororibus audiisset, porrecta cõ-
 tinuo ceruice, certamè absoluit, ac solutis cor-
 poreis vinculis ad Christum migravit. Impius
 autem

autem Iudex acceptæ ignominiaë impatiens,
vt ex alijs amissæ victoriæ dānum cōpensaret,
exemplo secundam decem annorum accerfi-
ri iubet; quam blanditijs aggressus ad Dianæ
sacrificium inuitabat. At illa: Sicut, inquit, so-
rorem me esse præcedentis existimas, ita eius-
dem me constantiâ fore sororem puta. Hæc
audiens Iudex, iubet eam veste nudatam instar
prioris, crudis boum neruis flagellari, flagel-
latam in ardentem conijci fornacem; atq; po-
stremo illæsam inde exeuntē, in ligno suspen-
sam ferreis laniari vngulis. At Spes virgo san-
ctissima inter supplicia voce planè virili Ty-
ranno insultans: Tu quidem, ait, sanguinarie
tormentis robur meum eneruare contendis.
Ast ego Christi gratia & virtute confisa, de te
tuaq; Tyrannide cum sorore mea triumphum
agam. His ad furorem incitatus iudex lebetem
pice & resina plenum, & igne vehementer ac-
censum, præparari iussit; vt sanctā virginem ad
terrorē matris & filiæ iunioris in eū præcipitem
daret. Sed lebes diuinavirtute instar vitri con-
fractus, diffuso repentē feruenti liquore, non
paucos virgini ea supplicia machinātes inter-
necione deleuit. Vnde Iudex furore tabescēs,
capitis sentētia virginē dānauit. Tūc illa quasi
peracto certamine exultans, matris se precib⁹
commendauit, & sororem iuniorem ad idem
martyrij certamen fortiter subeundum exci-
uit. Vt verò ad postremi agonis locum, in quo
sororis reliquię etiam nū iacebant ventum est;
Spes

Spes iacentis fororis corpusculum amplexata, primò lachrymas fudit, quod charissimam sororem truncam & in suo sanguine volutam cerneret. Deinde cum recordaretur præclaram martyrem pro Christo decertasse, omissis lachrymis gaudio exultare, & sanctas reliquias genibus venerabunda nixis ardentissimè exoculari. Postremo alacriter exillens, teneram carnificis gladio cervicem subiecit, eandemq; martyrij palmam læta percepit. Porro Iudex iniquus, dubius animi, qua arte quibusve insidijs postremam novem annorum, superaret, cum blanditijs nequicquam adhibitis semel iterumque à virginis constantia repulsam pateretur; præcipiti furore impulsus teneram loris in eculeo extensam torqueri iussit: tanta immanitate, vt diuulsa corporis compage virgo tenerrima animam agere putaretur. Sed Christi gratia ac virtute inuicta perseverans Tyranni spreuit supplicia, eumq; redarguit, quod vero Deo derelicto Dianam impiè coleret. Hinc Iudex vehementius excandescens virginem ex eculeo in fornacem flammis succensam iniici mandavit: Sed flammæ illico diffusæ, circumstantes ipsumq; Iudicem apprehendebant. Cumq; virgo ex igne prodiret illæsa, terebris eius corpusculum transfigi mandavit, atq; in hoc tormento pari constantia permanentem capitis dampnavit: Quam illa sententiam lætabunda excipiens, ad ultimi certaminis locum perrexit: matre
eam

*Fortitudo
animi.*

eam cum gaudio prosequente, iisdemque ferè
vocibus, quibus duas priores ad gloriosam
martyrij palmam exhortante. Tandem ubi
ad destinatum locum ventum est, pia illa ge-
nitrix vix mentis suæ præ gaudio compos ex-
clamare cœpit. O me felicem ô verè beatam,
quæ tribus filiabus S. S. Trinitatem honorare
merui; ô quantis me Domine beneficijs affe-
cisti, quantis ornamentis decorasti, qui dulcis-
simas filias gloriosissima martyrij corona re-
dimittas, ad tuum hodie regnum transtulisti.
Ut lubens video angelos lætantes, tuamq; ô fi-
lia consummationem præstolantes. Perge
ô decus, ô gloria mea, perge ad cælestem spon-
si tui thalamum, quo sorores tuæ iam perfru-
untur. Talibus filiam verbis matre prosequen-
te, & Christi numen laudibus celebrante, Cha-
ritas omnium postrema certamen perfecit.
Harum dein corpora mater splendidè atque
magnificè quò par erat honore tumulavit.
Post tertium vero à peracto certamine diem
Sophia ad locum accedens reliquiarum, fufis
ritè precibus ipsa quoque beatum Deo spi-
ritum tradidit, & fidelium opera fi-
liabus, eodem fuit tumulto
sociata.

DE SEPTEM PVERIS MACHABÆIS,
qui vnà cum Matre, pro fide Iudaica & patrijs legibus fortiter occubuerunt. 2. Mach. 7.

1. Augusti.

CUm Antiochus funesta tyrannide Iudæos à patrijs legibus auocatos ad gentilium superstitionem traducere cōtenderet, cōtigit septem fratres vnà cum matre sua apprehensos compelli à rege edere contra fas carnes porcinas, flagris & taureis cruciatos. Vnus autem ex illis qui erat primus, sic ait. Quid quæris & quid vis discere à nobis? parati sumus mori potius, quam patrias Dei leges præuaricari. Iratus itaq; rex iussit sartagine & ollas æneas succendi: quibus statim succensus, iussit ei qui prior fuerat locutus, amputari linguam: & cute capitis abstracta summas quoq; manus ac pedes ei præscindi, ceteris eius fratribus & matre inspicientibus. Et cum iam per omnia inutilis factus esset, iussit igne admoueri, & adhuc spirantem torreri in sartagine: in qua cum diu cruciaretur, cæteri vnà cum matre inuicem se hortabantur mori fortiter, dicentes: Dominus Deus aspiciet veritatem, & consolabitur in nobis, quemadmodum in protestatione cantici declarauit Moyses: Et in seruis suis consolabitur. Mortuo itaq; illo primo simili modo sequentem deducebant ad illudendum: & cute capitis eius cum capillis abstracta, interrogabant, si manducaret prius, quam toto corpore per singula membra puniretur.

At

*Fortitudo
animi.*

At ille patria voce: Nō faciam, inquit. Propter
quod & iste, sequenti loco primi tormenta
suscepit, & in ultimo spiritu constitutus: Tu
quidem scelestissime, inquit, in præsenti vita
nos perdis; sed Rex mundi nos pro suis defun-
ctos legibus in æternæ vitæ resurrectione sus-
citabit. Post hunc tertius illuditur, & linguam
postulatus citò protulit, & manus constanter
extendit: & cū fiducia ait: E cælo ista possideo,
sed propter Dei leges nunc hæc ipsa despicio,
quoniam ab ipso me ea recepturum spero: ita
ut rex cum suis miraretur adolescentis ani-
mum, quod vsque adeo nihili duceret crucia-
tus. Quo defuncto quartus eadem sæuitia tor-
quebatur, mortiq; iam proximus: Potius, inqt,
est ab hominib; morti datos spem expectare
à Deo, iterum resuscitandos: tibi enim resur-
rectio ad vitā non erit. Quintus porro cū iisdē
supplicijs mactaretur, respiciens in eū ait: Po-
testatem inter homines habens cū sis corrup-
tibilis, facis q̄ vis: noli autem putare genus no-
strum à Deo esse derelictum; cuius potentiam
propediem intueberis, cum te, & semen tuum
seuerus ultor exagitabit. Post hunc sextus in-
ter cruciatus mori incipiens: Noli, inquit, fru-
stra errare: nos enim p̄pter nosmetipsos hæc
patimur peccātes in Deum nostrū, & digna ad-
miracione facta sunt in nobis; tu autē ne existi-
mes te impune laturū, q̄ cōtra Deum pugnare
tentaueris. Supra modū autem mater mirabi-
lis & bonorum memoria digna, quæ pereuntes

Z 3 septem

septem filios sub vnus diei tempore conspiciens, bono animo ferebat, propter spem, quam in Deum habebat, singulos illorum hortabatur voce patria fortiter, repleta sapientia: & femineæ cogitationi masculinum animum inserens, dixit ad eos: Nescio qualiter in vtero meo apparuistis: neque enim ego spiritum & animam donavi vobis & vitam: & singulorum membra non ego ipsa compegi. Sed enim mundi Creator, qui formauit hominis natiuitatem, quique omnium inuenit originem, & spiritum vobis iterum cum misericordia reddet & vitam, sicut nunc vosmetipsos despicitis propter leges eius. Antiochus autem contemnit se arbitratus, simul & exprobrantis voce despecta, cum adhuc adolescentior superesset, non solum verbis hortabatur, sed & iureiurando asseuerabat, eum se diuitem & beatum facturum, translatumque à patrijs legibus amicum habiturum, & res necessarias ei præbiturum. Sed ad hæc cum adolescens nequaquam inclinaretur, vocauit Rex matrem suadens, ut adolescenti fieret in salutem. Cum autem multis eam verbis esset hortatus, promisit suam se filio suo. Itaque inclinata ad illum, irridens crudelem tyrannum, ait patria voce, Filii mi, miserere mei, quæ te in vtero nouem mensibus portavi, & lac triennio dedi, & alui, & in ætatem istam perduxi. Peto nate, ut aspicias ad cælum & terram, & ad omnia, quæ in eis sunt; & intelligas quia ex nihilo fecit illa
Deus,

Deus, &
carnifi
fectus,
ferat,
illa ad
Quem
gis sed
Moyse
tia fac
Dei.
mur.
corre
cum i
uis su
nū fla
in ser
nipot
effug
reto
sunt:
pcen
anim
gibu
prop
ribu
ver
tis i
per
per
der
in
os

Deus, & hominum genus: ita fiet, ut nō timeas
carnificem istum, sed dignus fratribus tuis ef-
fectus, particeps suscipe mortem, ut in illa mi-
seratione cum fratribus tuis te recipiam. Hæc
illa adhuc dicente, ait adolescens fortissimus:
Quem expectatis? non obedio præcepto re-
gis sed præcepto legis, quæ data est nobis per
Moysem. Tu vero qui inuentor omnis mali-
tiæ factus es in Hebræos, non effugies manum
Dei. Nos enim pro peccatis nostris hæc pati-
mur. Et si nobis propter increpationem &
correctionem Dominus Deus noster modi-
cum iratus est; sed iterum reconciliabatur ser-
uis suis. Tu autem ô sceleste & omnium homi-
nū flagitiosissime, noli frustra vana spe efferri
in seruos eius inflammatus. Nō dum enim om-
nipotentis Dei & omnia inspicientis iudicium
effugisti. Nam fratres mei modico nunc dolo-
re tolerato, sub testamento æternæ vitæ effecti
sunt: Tu verò iudicio Dei, iustas superbiam tuæ
pœnas exolues. Ego autem sicut & fratres mei
animam & corpus meum trado pro patrijs le-
gibus, inuocans Deum maturius genti nostræ
propitium fieri, teq; cum tormentis & verbe-
ribus confiteri, quod ipse est Deus solus. In me
verò & in fratribus meis desinet omnipoten-
tis ira, quæ super omne genus nostrū iustè su-
perducta est. Tunc rex accessus ira, in hunc su-
per omnes crudelius desequijt, indignè ferēs se-
derisum. Et hic itaq; mundus obijt, per omnia
in Domino cōfidens. Nouissimè autē post fili-
os & mater cōsumpta est. Z 3 MAR-

MARTYRIVM SS. PVERORVM ET
fratrum Iusti & Pastoris, 6. Augusti,

Sur. Tom. 7.

Quo tempore crudelissimus Datianus furoris sui rabie in Christianos accensus, vniuersum perlustrabat orbem, vt quoscunq; inuenisset pietatis cultores, varijs tormentis enecaret, contigit eum ad Cōplutensem transfundi gratia deuenire ciuitatem. Cuius incolæ cum immane hominis desiderium intellexissent, duo infantes Iustus & Pastor, relictis scholæ tabulis, quibus tenera eorum ætas imbuebatur, tanquam longa exercitatione probati Christi discipuli, ad spectaculum proprii martyrij alacres cucurrerunt. Cumq; sollicitè cernerent, & intento perciperent animo, qd dementis Datiani inquireret furor, nūciatum est Tyranno duos istos Christianis parentibus ortos, propterea ad id spectaculi cōuenisse, vt si Christianorum fieret inquisitio, ipsi spōte se offerrent puniendos. Quo audito Tyrannus indignatione cōmotus vtrūq; cōprehendi, & flagris cōscindi acerrimè iubet. Comprehensi igitur sancti martyres, priusquam ad supplicium traherentur, sese mutuo cēlitus edocti, leti confortabant atq; adhortabantur. Vt spreto hoc breuis vitę sęculo ad Angelorum cōsortia alacres properarent. Erat inter eos mira verborum cōcertatio, & vultus alacritas, quibus se inuicem ad martyrij palmam prouocabant. Timebat Iustus, ne Pastor ætate iunior suppliciorum

*Fortitudo
animi.*

ciorum atrocitati succumberet, rursus Pastor, ne Iustus promissis vel minis Tyranni vince- retur, vehementer formidabat. Interea vero dum alter alteri mutuis cohortationibus ani- mum adderet, carnifices visa puerorum con- stantia & alacritate, cuncta Datiano nunciarunt. Qui tam admiranda puerorum virtute stupe- factus, veritus ne ex eorum certamine aliquam ignominiam notam maiestati suae inureret, qua- si per contemptum, quod suo conspectu in- digni essent, capitis eos damnauit. Cumque ac- cepta sententia procul ab vrbe glorioso sine certamen peregissent, & Datianus celeri pro- tectione ad alia loca contenderet, illico Chri- stiani incolae sacra eorum corpora honorifice sepelierunt, & constructa basilica singulis mar- tyribus altare dedicarunt.

EXEMPLVM S. ALBERTI DE MONTE

Drepano Carmelita, 7. Augusti.

Sur. Tom. 4.

Albertum apud Siculos in castro montis Drepani, patre Benedicto ex nobilissi- ma Adalbatibarum familia, matre Iohanna pari nobilitate femina, ortum, parietes post longam sterilitatem, voto à B. Virgine Deipara impe- trarunt. Hic ubi per aetatem disciplinis esse ma- turus coepisset, mox liberalium artium studijs admotus preclare puer indolis, veri Spiritus sancti gratia exornabatur, & iam literis bellè *Morum honestas.* eruditus, optimisque excultus moribus, à ciuib.

Z 4 iuxta

iuxta ac parentibus magno affectu diligebatur. Iam annum attigerat octauum; & quidam præcipuæ nobilitatis viri, eum puellæ quidam (prout eius loci consuetudo fert) quæ regio stēmate nata videretur, spōsum pōcebant. Et pater quidem horum precibus flexus, rem ad vxorem detulit; illa vero voti haud immemor, tacta religione, modestis maritum verbis increpuit, rem quæ disiecit: tum accito in cubiculū filio, omniā per ordinem exposuit, & visionem parentis, & votum quo Deo tenebantur obstricti. Ille vero cum verba matris probè cepisset, responsū dedit humilitatis & prudentiæ plenissimum, dicens, se sui iuris nō esse, sed parentum suorum stare consilio, atq; authoritati cedere: in quæ vitæ cursu moderando, ne latum quidem vnguē ab eorum præscriptis velle discedere. Edic igitur, inquit, mea mater, quid me fieri velis: mundo ne seruire & temporarijs perfungi honoribus, vel potius amare Christum, & illi in sacra religione perpetuo obstringi seruitio, vt vitam cum ipso nanciscar immortalem? Cui mater: Equidem, ait, nihil malim, quam te votis iam inde nuncupatis succedere & obsecundare, vt factis dicta compensemus. Et ille: Faciam, inquit, quod hortaris. Parentibus itaq; mensæ accumbentibus ait Albertus; Parentes optimi, equidem neq; cibum neq; potum sumam, nisi mihi benè precemini. Tum illi pio animi affectu dixerunt: Benedicat tibi Deus, & dirigat gressus

*Eligit vitā
religiosam.*

gressus tuos. Ea parētum suorum benedictio-
ne percepta ad monasterium Drepanense fra-
trum Carmelitici instituti perrexit, atque à
Priore ad id genus vitę admitti postulauit. Qui
generis illius nobilitate perspecta, puerique
sermone admiratus, ne parentum in se ani-
mos concitaret postulata reiecit. At puer ma-
gna animi molestia & mœrore sese conficiens
domum reuertitur. Interim nocte proxima
parentibus per quietem virgo beatissima vul-
tu sane seuero apparuit, atq; vt promissi me-
mores, filium se cultui diuino tradere cupien-
tem, retinere caueant, commonefecit. Quare
animis consternati, mox altera luce ad mona-
sterium properāt, filiumq; votiū exhibēt.
Qui eximia beneuolētię significatione à Prio-
re ac fratribus susceptus & spiritali militiæ
aggregatus, internis externisq; armis & orna-
mentis decoratur. At vero humani generis
hostis, visa pueri ad confligendum alacritate,
stimulis inuidiæ grauitate concitatus, ad infi-
dias vertitur: sumptaq; elegantissime mulieris
forma, vultu pietatem mentiē, pœnitentiæ
studijs ac precibus incumbentem non sine ge-
mitu ita compellat, O decus pulchritudinis &
flos ætatis, quid insano & stulto labore pōdus
humeris tuis lōgè impar tollere conaris? Quid
asperum & acerbum vitæ genus subire, & in
sordibus perpetuo manere decreuisti? quæ in
fine & insignem ignominiam, & salutis rui-
nam dum resiliere cogaris parient? Quin potius

*Pœnitentię
operibus &
orationi
deditus.*

*Insidias
diaboli pra
clare disij
cit.*

Ieiunium.

*Asperitas
vita.*

Castitas.

Fugacitas.

mecum, quæ tui amore tota occupata sum, fa-
cro matrimonij fœdere copulare. Redi igitur
ad paternos lares, & bonis mecum summa cum
securitate & felicitate perfruere. Has voces
fraudis & insidiarū plenas illico sentiens Chri-
sti seruus, signo sanctæ crucis se communit, &
diabolum humanam speciem mentientem in
flamas abire præcepit: ipsoq; fugato, multo
se alacrius ad subeundos pœnitentiæ labores
accinxit. Indè anno absoluto, palàm se mona-
stica professione obligauit, quam animo iam
tum fecerat, quando habitū religiosum susce-
pit. Fuit porro eius vita valde seuera & aspera,
cum insigni patientia, multaq; de se virtutis
exempla præbebat. Ferijs secundis, quartis &
sextis cilicio carnem suā domabat, & assiduis
ieiunijs macerabat, super palmitib; nudo cor-
pore cubabat, rudem pannum & vestes admo-
dum viles ferre nō erubescibat. A vino absti-
nens aquæ potū illi præferibat, ne vinū blan-
dè ingrediens, luxuriæ fomenta suppeditaret.
Sextis ferijs pani suo absynthiū immiscuit, &
vestibus asperis carnem domabat, ne quas illi
aduersus spiritū delectationes parturiret. Otij
maxime fugitans bonis iugiter operib; inten-
debat, vt eum malignus hostis semper bonis
reb; occupatum inueniret. Castitatis fuit lōgè
obseruantissimus, obedientię sanctæ, pauper-
tatis, & humilitatis apprimè studiosus: diuina
porro refertus sapientia intus quidem cælesti
suauitate replebatur, at foris ornatissimis mo-
ribus

ribus doctrinam ecclesiasticam, illustravit. Tandemq; multis infidelium ad fidem cōuersis, clarusq; miraculis, ad perpetuos triūphos feliciter emigravit.

GESTA ILLUSTRISSIMI MARTYRIS
& Archileuitæ Laurentij 10. Aug. Sur. Tom. 4.

B Laurentius ingruente aduersum Christianos persecutione Decii Imperatore, ad gloriosi martyrij palmā magna animi alacritate exarsit: cumq; vidisset B. Sixtum Pōtificem, cui ille ad arā sacris operanti assistere cōsueuerat, vnā cum diaconis Felicissimo & Agapito, p̄ Christi cōfessione ad carceres raptari: Quo, inquit, progredieris sine filio, pater? quo sacerdos sancte sine ministro p̄peras? Tu nunq̄ sine ministro sacrificiū offerre consueueras. Quid ergo in me displicuit paternitati tuę? nūquid degenerē me probasti? experire vtrū idoneum ministrū elegeris cui cōmisisti dominici sanguinis dispensationē. Cui Sixtus: Nō ego te defero fili, neq; derelinquo: sed maiora tibi debentur certamina. Nos quasi senes leuioris pugnæ cursum recipimus: te quasi iuuenē manet gloriosior de tyranno triumphus: mox venies, absiste fletu, post triduum me sequeris sacerdotē Leuita. Accipe Ecclesiæ facultates, & eas tuo arbitratu distribue. Ea vero accepta potestate B. Laurētius cœpit p̄ regiones vrbis studiosē indagare, vbinā sancti clerici vel pauperes essēt absconditi, afferēsq; thesauros vnicuiq; prouē

prout opus erat subministrabat. Veniēs autem in Cælium montem, multos apud Cyriacam viduam abditos reperit, quorum ille omnium pedes cum lauisset, Cyriacam manus impositione ab intenso capitis dolore liberavit. Eadem nocte abiit inde, & perquisiuit vbi cōgregati essent Christiani, siue in domibus siue in cryptis: Venitq; in vicū Canarium, & multos ibidē Christianos in ædibus Narcisci cōgregatos reperit; quorum ille pedes cum lachrymis lauit, & thesauros sibi à Sixto traditos iisdem erogauit: inuentumq; ibi Crescentionem cæcum signo sanctæ Crucis illuminauit. Multis perinde in crypta Nepotiana cū Iustino presbytero delitentibus pedes cum lachrymis lauit, & thesauros dispertijt. Atq; inde digressus & Beatum Sixtum ad necem iam perducī conspicatus; Noli me, inquit, derelinquere pater sancte, iam enim expendi thesauros, quos tradidisti mihi. Tunc milites audientes thesauros, vincula S. Laurentio iniecerunt, eumq; spe diuitiarum pleni Decio obtulerunt: qui ab immaculato sacrarij presule opes sibi Ecclesiasticas petiuit inferri. Cui Leuita castissimus petitis tridui inducijs vbi eas repositas haberet ostendens, numerosos sanctorū pauperum obtulit greges, in quorum victu atque vestitu inamissibiles condiderat facultates: quæ tanto integrius erant saluæ, quanto sanctius probabantur expensæ, Decius ea re insigni se contumelia affectum existimās, iussit protinus martyrem

tyrem suo in conspectu nudatum scorpionibus cædi. Cæsum verò grauissimè, & in Christi gratia mirificè exultantem eleuauit, propositoq; ob oculos omni genere tormètorum minis eum exterrere conatus est. Allatæ igitur sunt laminæ lectiq; ferrei, & plumbatæ & cardui, cæteraq; horrenda aspectu suppliciorum instrumenta. His, inquit Decius, tormentis excarnificabere, nisi cõfessim thesauros prodas, dijsq; sacrifices. At B. Laurentius: Infelix, ait, has ego epulas semper optaui : Hæc enim tibi quidem videntur tormenta, nobis vera sunt gloria. Cumq; Tyrannus respondiisset, Dic ergo vbi tui similes sint, vt simul epulemini; ille cõtrà: Iam, inquit, cælo nomina sua dederunt, quorum tu haud dignus es aspectibus præsentari. Hoc itaq; respõso lacessitus, extremo furore in martyrem crudelissimus persecutor efferbuit: & immotam Leuitici animi magnitudinem diris parat vrgere supplicijs: ac primò quidem nudatum fustibus cædi impèrat: Cumq; tyranno insultaret Leuita: augete inquit fustes, & candentes laminas lateribus admouete. Deinde in confessione Christi fortè pectore perseuerantem plumbatis diutissimè cædi iubet. Martyr itaq; toto corpore faucibus, scorpionibus discerptus, & fustibus plumbatisq; contusus, mortem sibi credens imminere, spiritum suum Deo commendabat: At vox cælitus delapsa, ipso etiam Decio audiente: Adhuc multa, ait, tibi debentur certamina.

Quo

Quo magis inflāmatuſ furore Tyrannuſ, clara voce dixit. Viri Romani, audistis vt dāmones conſolentur ſacrilegū, qui nec deos nec principes veſtros timet, nec exquisita tormenta formidat? Extendite eum & ſcorpionibus ſtagellate. B. vero Laurentiuſ in cataſta proſtratuſ ſubridenſ & gratiaſ agenſ Deo, dixit: Benedictuſ eſ Domine Deus pater Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui nobiſ immerentibuſ impendiſti miſericordiā tuam. Et tu Domine ppter pietatem tuam fac agnoſcere circumſtanteſ, q̄ tu conſoleriſ ſeruoſ tuoſ. Eadem igitur hora miles nomine Romanuſ angeluſ coram Laurentio aſtare, & deſluentem è vulneribuſ ſanguinem detergere conſpexit; moxq; ad fidem conuerſuſ, & à B. Laurentio baptizatuſ, iubente Decio capitalem ſententiā excepit. Porro tyrannuſ, vt martyrem ſuppliciſ fractuſ aliquando ſuperaret nihil non moliebatur. Eadem igitur nocte adductuſ ad tribunal Laurentiuſ, totuſ quaſi furiſ agitatuſ ſic compellauit: Vel iam tandem faceſſat artiſ tuę magicę perfidia, & edic nobiſ genuſ tuuſ. Cui martyr excelſo admodum animo reſpondit: Quod ad genuſ attinet Hiſpānuſ ſum. Romę autem nutrituſ & erudituſ, atque à cunabuliſ Chriſtianuſ, doctuſ omnem legem ſanctam & diuinam. Tum Imperator: Reuera inquit ſanctam, quia nec deoſ cogitaſ, nec tormenta formidaſ. Ruruſ martyr: In nomine Domini noſtri Ieſu Chriſti tormenta tua non timeo. Decius

cius vero: Sacrifica, inquit dijs, sin minus nox
 illa in tuis expendetur supplicijs. Ad quæ B.
 Laurentius respondit: Mea nox obscuritatem
 nescit, sed potius omnia in luce clarescent. Tū
 iussit Decius os eius lapidibus contundi. Ille
 vero magis confirmabatur, & ridens dicebat:
 Gratias tibi ago supreme ac sempiternæ Deus:
 Allatus est tandem lectus ferreus instar crati-
 culæ, in quo extensus Laurentius cœpit subie-
 cto igne torreri, & fera carnificum immanita-
 te furcis ferreis cōprimi. At ille quanquā cra-
 ticulæ dirè affixus, & ardentibus prunis tostus,
 vultu nihilominus læto tyrannum affatur. An
 tu, inquit, miser existimas, hos mihi carbones
 supplicium, & non potius gratissimum præsta-
 re refrigerium? Equidem nūquam iucundius
 cubavi, nunquam maiori me affectum gaudio
 in vita memini. Ecce latus isthoc, p̄bè assatum
 est, iam versa & manduca. Demū peractis Deo
 gratijs inuictū spiritum p̄ manus angelorum
 in cælicas mansiones tradidit deportandum.

*Fortitudo
 animi.*

EX VITA B. STANISLAI KOSKA E SO-
 cietate Iesu à Francisco Sacchino eiusdem So-
 cietatis sacerdote conscripta.

Obiit 15. Aug.

Ortus est B. Stanislaus in Masouia Poloni-
 cæ regni prouincia, in oppido paternæ
 conditionis Kostkouo. Parentes habuit Ioannem
 Koskam, & Margaritam Kriskam, peruetu-
 stæ ambos, Senatoriæ, opibusque pollentis
 pro-

profapiæ. Mansitq; ad tertium vsque ac decimum ætatis annum in domo paterna: quatuor inde circiter annos Viennæ in Austria, paulo minus vno in Societate vixit. Itaq; cum añum vndeagesimum iniret, in summo adolescentiæ flore, flos ille præ humanorum diuinorumq; decorum gratia, specie atq; odore suauissimus, è spinis mortalitatis lectus est, ferto immortalis cælestis sponsi nectendus. Fuit illi statura mediocris & apta, dignitate cum venustate permixta: os vultusq; angelicus, color prope candidus, virgineo rubore aspersus in genis, capillus modicè ex nigro flauescens: faciei figura rotundior, oculi nitidi, sed præ copia sanctæ dulcedinis qua cor assidue colliquefcebat vuidi interdum ac lachrymabundi. Tenor vitæ paterna in domo acq; hæud distinctè compertus. Abhorruisse ab quavis licentia, atq; adeo leuitate puerili, illibatam conseruasse virginittatis decus, itemq; acceptam ab secunda origine in sacro fonte stolâ graui labe nunquam contaminasse certum testatumque est. Ex quo autem tempore Viennam venit, memoria notior. Quippe cum Collegij, quod in ea vrbe Ferdinandus Imperator Societati IESU fundauerat, longè lateq; per Septentrionem inclÿta ferretur fama, ea Poloniam quoque peruagata, plurimos è prima nobilitate, præsertim Catholicos impulit, suos vt liberos Viennam mitterent: vbi liberales disciplinas pariter cum syncera pietate condiscerent.

Vienæ

Morū maturitas.

Virginittas.

Munditia

cōscientia.

Viennæ autem præter Societatis gymnasium, contubernium quoq; erat conuictorum nobilium, fama & ipsum illustre, magno adolescentibus ad mores doctrinamque præsidio, quò cum fratre suo Paulo Stanislao missus fuit. Cæterum nequiuerè diu honesto illo vti conuictu. Maximiliano enim Cæsare ædes, quas Ferdinandus precario in eam rem concesserat, reposcente; contubernium illud solutum est. Quamobrem Stanislao perinde ac cæteris ad hæretici hominis hospitium, quippe qui suo arbitratu agere nõ sineretur, vna cum fratre diuertendum fuit. Quibus vti vna erat stirps, nec longo interuallo discriminata etas; ita quod sæpè vsu venit longissimè dissiti mores. Paulus quanquam procul à flagitijs, tamen florentis cui indulgens hilaritati, vestium elegantia, copiosa ac delicata mensa, liberiore vita, ludicris iuuentæ delectari: modicam rationem habere cum Deo, plurimam cum paribus suis. Contraria omnia in delicijs Stanislao ^{Perfecta} erant, solitudo, ieiunium, modestia, ^{laus pu-} ^{ritia.} attenda custodia sensuum, diuturna precatio, familiares nulli, vel pbatissimi, nullius rei potior quam conscientia suæ ratio. Quod eò magis in minore fratre mirandum est; quod cum exempla omnia ad deprauandum valeant, & domestica quàm quæ maximè; nihil tamen is vnquam ab sua seueritate laxauit animum: quamuis & pelliceret & impelleret, & propè adigeret frater. Inde autem, cum tanta vtriusq; vitam

A a disti-

dissimilitudo distraheret, ac Paulus uti auro anteibat, ita exercere in minorem fratrem dominatum æquum duceret, ac præterea acerbius ex ipsa Stanislai modestia fieret, quem ad suæ vitæ exemplum inflectere haud posset, facile est intelligere, quam solidam necesse sit fuisse Stanislai virtutem, quam exercitam patientiam & mansuetudinem. Eoque sæpè præferuidus Paulum improuidæ ætatis rapiebat impetus, ut innocentem fratrem nulla alia de re, nisi quia ad ipsius accommodare se nolebat mores, non verbis modo & probris, sed & verberibus malè acciperet. Hinc ergo multarum fœcunda laudum seges Stanislao offerebatur, illud assiduè conanti, ut quam maxime placeret Deo, fratri quam minimè displiceret. Obseruare hominem, eidem placide obsecundare in tempore; omnibus aduersus eum impigre fungi officijs. Famulum dixisses: nisi quod ut charitatem fratrum, ita sedulitatem anteibat feruorum: præclaroq; commercio amorem obsequiumq; permiscens, hoc voluntarium ac verum; illum strenuum, efficacemq; præstabat. Nullo vnquam modo conqueri, nullam præ se ferre iniuriarum memoriam, ac ne sensum quidem, ingenio vti ac solertia ad obtegendum rectè facta. Cum

Patientia.

Humilitas.

palam nunc ieiunaret, aliàs item ut clanculum faceret, causas, quibus à communi abstineret mensa, prudenter excogitabat. Ad precandum Deum, fruendumq; diu beatorum

con.

congressu, interdiu in ædium secedebat ab-
dita; noctu vero postquam omnes sopor op-
pressisset, tacite surgebat è lectulo, ac posi-
tis humi genibus in alto illo rerum omnium
silentio, & fauentibus tenebris diuinis voci-
bus radijsque vacabat. Vbi liceret proripiebat
se in templum; quod quanquam multum re-
spectus temperabat fratris, nõ poterat tamen
cohiberi, quin sæpe ac diu faceret: quotidieq;
nõ modo diuinissimum Christi corpus initio
scholarũ ac fine salutaret; sed etiam binis ter-
nisue sacris interesset; festis autẽ diebus etiam
sacro, vespertinæque psalmodiæ, quæ cum
musico concentu, atq; apparatu splendido in
templo collegij ea tempestate celebrabantur,
ad rerum sacrarum maiestatem contra hære-
ticos conseruandam. Hisce autem diuinis offi-
cijs tanto intererat pietatis affectu, vt non ra-
rò abstractus à sensibus in ecstasi raperetur,
quod vulgatum erat Viennæ. Incredibili erga
Dei Parentem obseruãtia ferebatur: eoq; nun-
quam in eius manibus vidisses nisi rosarium,
vel pios libellos, qui preces, aut laudes
parentis sanctissimæ cõtinerent. E cætero au-
tem numero Beatorum præcipuo colebat stu-
dio, Barbaram Virginem, eãdemq; Martyrem
nobilissimam. Nam & toto Septentrione cele-
berrima est huius Diuæ memoria, & sodalitas
in Viennesi Collegio in eius clientela adole-
scētium erat. Et sane ad eò domi exercito pie-
tatis causa adolescēti, patrociniũ eius virginis,

*Pietas &
deuotio.*

*Mira de-
uotio.*

*Cultus B.
Virg.*

Aa 2 cui

cui Pater pro carnifice fuerat, aptissimè congruebat. Cumq; animum ad cælestium rerum tractationem impensius transtulisset, etiam in exercitationibus scholasticis pia tractabat argumenta, ac vt plurimum cæli Reginæ laudes. Obseruatumq; est, cum principio non admodum inter condiscipulos emineret, paulo post cum iam Rhetoricę operam daret, in primorum venisse numerum: quamuis in studia pietatis longè plus operæ, quàm in studia literarum conferret. Ita pietas valet ad omnia. Multò quàm condiscipuli frequentius diuina obibat mysteria, maioriq; cum apparatu, ac postridie communicaturus vespere abstinēbat à cœna, quo purgator ad viuum cæli panem ab mortuis terræ escis accederet. Deniq; puer ætate, vir prudentia, carus omnibus, molestus nemini, magnum erat constantię ac pietatis exemplum, vt que alij postea testati sunt, etiam sanctus habebatur. Cœpit interea diuino instinctu ad religiosę vitę institutum impelli, quem ille, quamuis magno affectu susceperet, tamen siue puerili verecundia, siue quo alio metu ne Confessario aperiret, sex spatium mensium prohibitus est. Quod eò fortè à Deo permillum, vt haberet deinde innocentissima illa anima nonnullam sese plorandi despiciendiq; materiam, quasi tam diu Spiritui sancto restitisset. Simul ac vero suo id cōfessario patefecit, tantis eius animus cœpit delicijs circumfluere, nihil vt aliud dies noctesque men-

te a^o*Pietas.**Crebra cōmunio.**Ieiunium pramittit cōmunioni.*

te ac lingua versaret, quam Deum & Societatem Iesu. Fatigare ipse per se Patres, adhibere non preces modo assiduas sed etiam lachrymas, allegare alios, Pontificium quoque legatum. Verum Prouinciali Austriae Laurentio Magio stabat sententia, nisi bonam à parentibus veniam impetraret nequaquam admittere. Et quamuis certum Stanislao esset, id se parentibus secundis minimè facturum, ne tamen in periculum constantiae vocari posset, voto semet ad ineundam Societatem planè obstrinxit. Interim è vexatione domestica patientiae humanae intoleranda, morbo grauissimo corripitur. In quo demonem in forma canis, scintillantibus oculis & horrendo faucium hiatu ad lectulum suum profultantem Crucis signo fugauit. In grauescente item morbo recordatus Beatam Barbaram minimè pati clientes suos sine diuinorum mysteriorum praesidijs è vita concedere, vt se tanti quoque beneficii compotem faciat, ardenti prece Patronam exorat. Cui nocte intempesta apparet S. Barbara, duoq; angeli in claro lumine, sacrosanctam afferentes hostiam: quam cum ad lectulum famelici aegri accessissent, reuerenter ei porrexerunt; ipso magna animi demissione ac reuerentia Deum cordis sui suscipiente. Adhuc vi morbi, re à medicis desperata, ad extremam peruenerat, cum Beatissima virgo Dei mater, paruulum filium in sinu gestans praesens adfuit consolans clientem suum ac recre-

Demonem fugat.

Angelico ministerio sacram communionem percipit.

B. Virgo ipsum sanat.

ans, quem quovberiori suauitate perfunderet, puellum Iesum in eiusdem lectulo collocauit. Quis hic integerrimū famuli amantissimi petus ardor, quę veneratio, quę dulcedo cōpleuit, lectulum suum tam pulchre floridum cōtemplantis? Ad salutis contactum fugit languor: ægroque iacenti non animi solum mirifica allata consolatio est, sed etiam corporis reddita valetudo, & cumulauit cæli regina benignitatem. In digressu nominatim admonuit, vt Societati se traderet. Cumque iam noua religiosæ vitæ cupiditate accensus, nihilo secius Prouincialis animum inexorabilem deprehendisset, inops consilij P. Franciscum Antonium natione Lusitanū conuenit, queritur de repulsa, atq; irritas à biēnio preces, sibiq; id animi esse, exteras adire Prouincias, tamq; diu peregrinari, ac perseuerare pulsando, quoad p voto res cederet, affirmat. At ille sperare se respondit, si Augustam ad Canisiū superioris Germaniæ prouincialem, vel ad extremum Romā ad Franciscum Borgiam Generalem præpositum pergeret, ab eorū alterutro receptū iri. Oblata igitur spe recreat, in occasione imminebat fugæ: q̄ breui fratris asperitas obtulit. Cū enim more suo innoxii Stanislauum male admodum Paulus accepisset, is qui mira ante patientia, exercendæ virtutis materia lætabatur, tū animo quidem placido, sed per quandā indignabūdi speciē; Profecto, inquit adhunc me habere modū si pergis, eris in causa

*B. Virgo ipsa
sum de in-
gressu So-
cietatis
admonet.*

in causa vt abripiam me aliquo fuga: tibiq; de
me parentibus reddenda ratio incūbet. Paulus
porro ad has voces insolentior, cum, vt iret ac
facesseret iteratò respōdisset, Stanislaus depo-
sito corporis cultu, ac rusticani pueri habitu
assumpto, raptim ad collegiū pergīt: audit sa-
crum, diuino se pane corroborat, acceptisq; à
Francisco ad Canisium & Borgiam literis iter
ingreditur, eo consilio, & quidem religione
voti firmato, nunquam vt domū rediret, nul-
lumq; faceret peregrinandi victumq; interim
emendicandi finem, quoad in tā sibi optatum
ordinem peruiam alicubi rimulam inueniret.
Quo in itinere cū aliquando in hæreticorū fa-
nū diuertisset, ratus prima facie Catholicorū
fuisse ecclesiam; re subinde cognita vehemen-
ter ploranti, tam præclaram spem sibi euanu-
isse, rursus quemadmodū olim dū ægrotaret,
panem Angelorum Angeli manu porrectum
suscepit. Postquam vero Canisiū adiit, suamq;
ei vocationem non obscuris hisce argumentis
ostēdit, bono esse animo, & quoad virtutis ali-
quod periculum faceret, in conuictu Dilingæ
humiles vulgo labores & seruilia tractare ope-
ra, iubetur. Eoq; officio Stanislaus vehementer
gauisus, nō solū natiua generositate, sed multo
magis Christianæ indolis diuina nobilitate e-
micuit. Ceterum suauissimus ille flosculus Ro-
manæ debabatur amænitati. Itaq; ad Patrem
Generalē Romā à Canisio duob; adhibitis so-
cijs destinatur. A quo mox vt ex itinere recrea-

*Stanislaus
clam fugit
à fratre.*

*Iterum illi
ab angelis
præbetur
S. Cōmunio*

Humilitas.

recreatus est, quinto Kalend. Nouembris in
 Nouitiorum ascriptus est numerum. Tum
 Claudio Aquaiuæ Ducis Atriæ filio, modo
 Præposito Generali, spiritualibus exerci-
 tionibus de more excolendus traditur. Ve-
 rum cum is ad prima ferè verba de rebus diui-
 nis solueretur in lachrymas, dicebat Claudius,
 sibi accipiendi potius, quam tradendi exerci-
 tationes eas munus impositum. In eo secessu
 Stanislau à pueritia vltima repetitam confes-
 sionem cum Patre Ruitio instituit: ex qua
 post eius obitum professus est Ruitius, ani-
 mum ab se innocentissimum perspectum, to-
 taq; vita nunquam letifera noxa inquinatum.
 Præterea in ijs rebus quæ aliorum more exer-
 cebat viuum erat virtutis exemplum, vt (quod
 maximè mirum est) Institutores Nouitiorum
 non dubitârint palam dum adhuc viueret, pro
 exemplo sodalibus ad imitandum proponere.
 Eius modestia vultus, oculorum incessus, mo-
 tuum omnium, parsimonia loquendi, verbo-
 rum meditatio erat summa. In cælesti illa oris
 specie ita color emicabat candidissimæ men-
 tis, & purissimæ lumen fulgèbat integritatis,
 vt intuētibus virtutum omnium ac præsertim
 pudicitia amorem quasi afflaret. Nunquam
 tristem vidisses aut tetricum, sed alacrem, sua-
 uemq; permodesto atq; amabili vultu. Nem-
 pe ætatem ei floridam, non tam adolescentia
 faciebat, quam animus gaudens, delicijsq; bea-
 tæ vitæ saginatus, totius boni fontem non per-
 int er-

*Vita eius
 2. o. l. 3.
 culpa ex-
 pers.*

interualla regustans, sed quantum mortalitas patiebatur assiduè potans: atque adeo contentiùs etiam ei quam mortalitas patiebatur inhærens. Sedulo Moderatores aduigilabant, ne nimio abreptus impetu spiritus, nequaquam pari præditum vi mortale vasculum immaturè desereret. Cæterum ita iam suo pte nutu ferebatur, & acquiescebat in Deo: ut vita eius verè non assidua modo oratio, sed etiam contemplatio dici posset: præsertim obinsigne donum, quo diuinã ubiq; præsentiam acie mentis intuebatur: neq; vllis, quantû obseruari potuit, euagationibus mentis interorandum obnoxius fuit. Cuius etiam caro iam animi didicerat affici studijs, ut posset cû regio vate profiteri: Sitiuit in te anima mea, quam multipliciter tibi caro mea. Certum est ipsum quoq; ex animi redundantia, ita amoris diuini incendio incallescere, ita æstuarè solitum corpus, ut pectori ad refrigerandum cor, imbutos frigida panniculos necesse esset apponere. Erga Dei beatissimam genitricem iam prorsus animum induerat filij: suam parentem appellare eã in omni sermone mirifica suauitate consueuerat. Testatur id in primis P. Emmanuel Sa Theologus, qui cum aliquando comitem eum ducens ad Basilicam S. Mariæ ad Niues, interrogasset num sanctissimam Virginem diligeret; is humili quodam gestu atque ore blandissimo respondit. Quid quæris Pater? Est mea mater. Itaq; ad salutationem Angelicam,

A a 5 sa-

*Pietas &
sedula deuotio.*

sacrum rosarium, precesque alias cum Psal-
 mis in laudem virginis consuetas suavissime
 afficiebatur, cum quadam oris venustate. Quin
 etiam vultus eius non semel visus est insolito
 quodam lumine circundari. Inter iucunda hæc
 beatæ patriæ studia, nihilo voluntate aut co-
 natu minore munera huius exilij propria, &
 laboriosa tractabat. Præ enim illa charita-
 tis abundantia nihil sibi difficile factu existi-
 mans, quæ varia videbat in singulis labo-
 rum, abiectarumque functionum ac pœna-
 rum sponte susceptarum genera; ea ipse fame
 inexplebili & animo immenso appetebat uni-
 uersa: inque humillimis & contemptissimis
 ministerijs exultabat maximè ac triumphaba-
 bat. Porro instituta Societatis tanti faciebat,
 tamque sibi apta rebatur & congruentia, vt
 nihil supra. Legum erat omnium disciplinæ-
 que domesticæ seruantissimus: alacritatis ad
 obtemperandum Moderatoribus singularis,
 nihil quantumuis minutum videretur con-
 temnens. Erat in eo mira quædam dexteritas
 in familiaribus regendis colloctionibus, ac, si
 quando ad media prolaberentur, ad pia argu-
 menta reuocandis: cum aptissime è sanctorum
 vitis exempla insereret, quæ perinde ac si ipse
 spectasset, narrâs affectu suo ac spiritu anima-
 bat. Neq; hæc cum faceret, vel quicquam inde
 tribuebat sibi, vel de aliorum existimatione
 apud se deterebat; sed mirifica erga omnes ob-
 seruantia, se tanquam in angelorum cœtu ver-
 sari

Humilitas.

Obediētia.

Humilitas.

...Pfal-
...iffimè
...Quin
...solito
...da hęc
...ut co-
...ia, &
...rita-
...xisti-
...labo-
...cena-
...fame
...t vni.
...simis
...pha-
...ebat,
...a, vt
...inæ-
...is ad
...laris,
...con-
...ritas
...ac, si
...gu-
...rum
...i ipse
...ima-
...inde
...ione
...sob-
...ver-
...fari

...ridicens, indignum appellabat tali consue-
...ndine. Dies appetebat S. Laurentio sacer, qui
...nelytus martyr ex more Societatis nostræ in
...menstrua fortitione Stanislao Patronus ob-
...enerat. Quamobrem celeberrimum op-
...tans agere eum diem, pridie institit à Recto-
...re, multa sibi vt liceret effectu pia, perpeffu
...aspera suscipere: ex quibus leuissima quædam
...concessa; inter cætera vt publicè se in cœna-
...culo verberaret. Ipso mox die festo, post o-
...bita ritè diuina, omne matutinum tempus co-
...quo administer exegit; sancto humilitatis
...charitatisque negotio religiosum diei otium
...colens: quæ sunt feriæ Beatis inprimis ac-
...ceptæ. Secundum prandium febricula qua-
...dam cœpit laborare, & post gratias Deo &
...Societati, de cura, quæ ipsi adhibebatur a-
...ctas, se illic decessurum affirmavit. Extre-
...ma autem die institit, vt sinerent humi se ab-
...iectum vltimum exhalare spiritum: Quod
...cum primo Rector negasset, iterum instanti
...ex parte indulgendum ratus hætenus cōcessit,
...vt humi cum culcitra sterneretur. Ita humi ia-
...cens diuinissima mysteria, & sua & circum-
...stantium consolatione magna suscepit; ad pre-
...ces quæ adhibebantur attentè pieque respon-
...dens. Ac velut de integro ad momētum illud
...æternitatis arbitrum se comparare exorsus,
...bis repurgauit cōfessione animum, veniamq;
...ex fratribus cœpit rogare, quod minus recta ijs
...præbisset exempla, ita ex animo, ac si verè
...exem-

exempla talia, non optima præbuisse. Post
 multas vero preces sacram Christi crucifixi
 effigiem petit, actisq; Deo gratijs pro acceptis
 beneficijs, sacras plagas summo cum sensu ex-
 osculatur. Simili affectu oblatam sanctissimæ
 Virginis Matris suæ imaginem complexus at-
 que osculatus est: & Sanctis suis Patronis sese
 commendavit. Interrogatus deniq; numquid
 molesti resideret in animo, Nihil respondit,
 ac rursus, nū esset paratus Deū euocātem sequi,
 iucūditimè item respōdit, Paratū cor meum
 Deus, paratū cor meū. Atq; ita sancto oleo iam
 inunctus, altera manu rosariū & quædā piacu-
 laria grana, altera sacrū cereum sustinens inter
 sanctissima Iesu & Mariæ ingemināda nomina
 viuere Deo cœpit ipso Assumptionis D. Virgi-
 nis die: adeoq; vero leniter felix ille animus à
 suo corpusculo segregatus est, eiq; rā viuidum
 colorem, & oculos vsq; eò nitidos reliquit, vt
 astātes migratio fefellerit. Mā sit vero sacrum
 eius corpus multis deinde añis incorruptum,
 & diuerforum gloria miraculorum inclaruit.

MARTYRIVM S. MAMANTIS PVERI

17. Augusti ex Simeone Metaphrasie.

Sur, Tom. 4.

MAmas è Paphlagonia patre Theodoro,
 matre Rustina oriundus, atq; vtroque
 parente in carcere pro Christi confessione ex-
 tincto orbus, nobilissimæ cuidam matronæ,
 cui Ammia nomen erat, diuinitus cōmenda-
 tur.

Quæ illum sibi adoptans filium . maiori
 quam materna educauit atq; erudijt diligētia.
 Cumq; secundo infantię año Ammiam lingua
 vera mammam vocitaret, inde Mamantis
 cognomen tulit. Annos dein natus quinq;
 literis admouetur, quarum ille mira cupidi-
 tate succensus, in doctrinæ qualibus longè
 minebat. Cœperat id temporis Aurelianus,
 omnem ætatem ipsosq; adeo pueros ad dem-
 onum sacrificia perurgere. Quorum quidem
 non pauci Imperatoris volûtati cedebant: qui
 vero cum Mamante ad ludum literarium ven-
 titabant, nullis egebant adhortationibus, sed
 cana pueri prudentia ad imitationem rapie-
 bantur. Quotidie enim docebantur honesto
 illo pulchri Mamantis spectaculo & exemplo,
 solû verum agnoscere Deû vniuersi opificem,
 & ei rationale animorum offerre sacrificium,
 eos autem, qui ab impijs coluntur & adorâtur
 dij, nugas existimare & plenos probro & dede-
 core. Itaq; annos iam natus quindecim, cû de-
 functa etiam Ammia hæreditatem amplissi-
 mam creuisset, ad Democritum Cæsareæ præ-
 sidem huius pietatis accersitur: cumq; eum tri-
 bunali stitisset, rogat num Christianus sit: dein
 num condiscipulis persuaserit, ne Imperatori
 obtemperent; tum puer mirabili supra ætatem
 constantia respõdit: Ego, inquit, vestram val-
 dè condemno canitiem, quod tanta circumfu-
 sitis erroris caligine, vt nec possitis quidem
 radios aspicere veritatis: sed vero & viuo Deo
 reli-

*Alacritas
in studys.*

*Vita ac mo-
rũ mirabi-
lis honestas*

relictō accessistis ad demones inanimos & san-
 dos. Et ego quidem à meo Christo nunquam
 recedā, & quoscunq; potero ad eum adducam.
 Democritus vero cum minis se nihil profice-
 re aduerteret, Mamantem catenis vinctum ad
 Imperatorem Aurelianum transmisi. Imper-
 ator lectis quæ ad eū datæ erant à Democrito
 literis puerum minis & blanditijs variè aggre-
 ditur. Heus, inquit, belle puer, si magnum ac-
 cedens Serapidem ei sacrificaueris, eris nobis-
 cum in palatio, & primum quidem aleris re-
 galiter, deinde te multi mirabuntur & lauda-
 bunt, erisq; de cetero fortunatus. Hæc autem
 magis acuebant alacrem & promptum adole-
 scentis animum: Et, Absit, ait, ò Imperator, vt
 has surdas & inanimas diuino honore profe-
 quar statuas, quæq; arguunt, quam sitis crassi &
 nullo sensu præditi, quod eas colere sustinetis.
 Desine ergo minas intentare terribiles, vt tibi
 videtur, & maxima polliceri. Nā puniens qui-
 dem, benefacies; benefaciens autem dāno affi-
 cies maximo. Pro Christo enim mori, quouis
 honore reor & lucro præstātius. His verbis ir-
 ritatus Aurelianus adolescentulū flagris cædi
 imperat, quib; ille tamen nō minus afficieba-
 tur, q̄ si ea dormiēs pateretur. Instabāt interea
 tyrannus vt pueri cōstantiam verborum blan-
 ditijs frangeret: Dic, inquit, vel solis labriste
 sacrificaturum, & statim à supplicijs te immu-
 nē præstabo. Cui Mamas: Nec labris, inquit, nec
 corde verum Deum & Regem Christum vnq̄
 nega-

*Fortitudo
 animi.*

negabo. Quin potius gratias tibi ago maximas,
 q̄ præclaris adeo beneficijs me afficis. Quare
 nudatum martyris corpus ignitis fecit torreri
 lampadibus; sed lampadum flammæ diuina
 virtute in tortores conuertebantur, prorsus vt
 martyre illæso permanente, ipsi præ dolore
 ingemiscerent. Iussit deinde Tyrannus la-
 pidibus puerum verberari: qui hoc suppli-
 cio non plus mouebatur, quam si rosas fuisset
 aspersus. Vnde animi dubius Imperator, ac
 simul furore æstuans iussit ingenti plumbi
 pondere collo eius appenso marinis illum
 fluctibus obrui. Cumque ad hoc supplicij ge-
 nus à carnificibus insulso clamore duceretur,
 disiectis angelica virtute licitoribus, in mon-
 tem quendam Cæsareæ deducitur, vbi die-
 bus admodum quadraginta ieiunus perman-
 sit. Inde vero descendens, velut alter Moyses
 accepto diuinitus codice Euangeliorum, præ-
 dicandæ fidei officium auspicatur. Et ne cui
 molestiam afferret, post sparsa Euangelij semi-
 na ad montem se recipiebat, ferasq; (dictu mi-
 rabile) in vnum cōuocatas mulgebat, indeque
 caseum cōficiens partem sibi reseruabat: par-
 tem Cæsaream descendens egenis distribue-
 bat. Postquam vero fama ipsius omnium ser-
 mone cœpit prædicari, missis Alexander Cap-
 padociæ Præses equitibus, eum sibi sisti volu-
 it. Quorum aduentum martyr vt cognouit,
 hilari sanè vultu eis obuiam processit, illos-
 que hospitio & mensa excepit.

*Fortitudo
 animi.*

Quæ.

Quærunt illi de Mamantis habitatione, & eum sibi ostendi postulant. Ille vero se facturum promittit, iubetq; vt animo securo caseo & lacte fruatur. Feræ interea vt ex more mulgeantur incredibili mansuetudine Mamanti se sistunt: Quocirca oppressi nimia formidine milites, fugæ consilium capiunt. Quos ille bono esse animo iubens, se Mamantem esse, ipsosq; mox subsecuturum affirmat. His auditis protinus conscensis equis fidem martyri adhibētes vrbē petunt. Ille autē maximo martyrij desiderio inflāmatu ad Præsidiē perrexit. A quo rogatus quibusnam incantationibus & præstigijs feris animantibus imperitaret, ijsq; ad nutum vteretur; respondit: Deo inquit vero deseruientibus cuncta famulatur, noruntq; eius seruos, vt decet, reuereri. Præses eo responso superatus, iubet eum suspensum atrociter cædi, cæsumque vngulis ferreis laniari: cumq; ea supplicia generosum martyrem nihili facere cerneret, demum in carcerem relegat. Interea præses fornacem succendi imperat, in eamque martyrem ni à sententia recedat præcipitem dari. Et quidem generosus adolescens, vt primum ad tribunal productus, fornacem flammis accensam conspexit, Quintu, inquit ad Præsidem, ea quæ mihi minaris constanter exequeris? Ego enim iam antè meam tibi patefeci sententiam, à qua non recedo. Itaque nutu Præsidis in fornacem coniectum diuina virtus à flammis ita immunem præstitit,

tit, vt quasi in florido prato cōsistens hymnis diuinas laudes iugiter celebraret. Post triduum porro sopito igne ac lignis omnibus in fauillam redactis, existimans Præses martyrem ad ossa igne depastum, reliquias licitoribus efferre iubet. Et ecce carnifices, præter omnem expectationem, martyrem sanum planè & incolumè, diuinasq; laudes iucunda voce depromentem reperiunt. Quo sanè obstupefacti miraculo, Præsidi anxie visa renūciant, magnisq; clamoribus vel inuiti virtutem omnipotentis diuulgant. Præses autem attonitæ & emotæ mentis homo, cuncta magiæ & veneficijs ascribens: martyrem mente furibunda ad noua certamina euocauit. Et quidem ductus in theatrum, immisso in eum pardo & vrsu, deuorandus putabatur. Sed vrsus omni sæuitia posita, humi ad eius se pedes abiicit, pardus vero in humeros eius citra vllam infiliens molestiam, lingua sudorem eius abstergebat, ac demulcebat: alius autem leo diuina virtute in theatrum immissus, cum multos spectantium discerpisset, complures ea diuinitus geri prædicabant. Solus Præses seipso adhuc durior atq; truculentior, aliū leonem in martyrem immittit; qui perinde omnis sæuitiæ oblitus ad martyrem potius consolandam quam puniendum videbatur accedere. His maximo animi sui dolore visis Tyrannus vehementer indoluit, & quendam è satellitibus rogauit, vt ferreum in martyris viscera tridē-

Bb tem

rem adigat, ac celeri morte ignominia debeat. Paruit is & ferru magna vi ambabus torquens manibus sacra martyris viscera traiecit. Martyr autem sanguine manantia fert intestina, perq; medium theatri incedens, vrbe egreditur, & in spelunca duobus inde stadijs distante se reclinans, ad praemia martyrij diuina inuitatus voce euolauit.

MARTYRIVM S. MAXIMI PVERI IN
Africa, ex Victore Vticensi. 17. Augusti.

Sur. Tom. 4.

CVM Rex Hunericus Arrianæ perfidiae propugnator, tota Africa religionem Catholicam delere, & in orthodoxos sauire aggrediretur, septem vnus monasterij fratres, videlicet: Bonifacium, Seruum, Rusticum, Liberatum, Rogatum, Septimum & Maximum, è territorio vrbis Capsensis, Carthaginem perduxit. Quos primum blandimentis tentatos, & carceribus afflictos cum à fidei constantia depellere non posset, naui impositos in medio iubet pelago concremari. Ita que cum fiducia ad suppliciu quasi ad epulas properantes, concinebant: Gloria in excelsis Deo, &c. Vnum tamè illorum nomine Maximum, qui infantulus videbatur à consortio sanctorum auellere auctores malorum maximopere conabantur, dicentes: Infantule, quid festinas ad mortem? dimitte horum insaniam, nostrisq; ausculta consilijs, vt vita superstes tanti

*Alacritas
ad marty-
rium.*

regis

regis favore perfruaris. Quibus ille ætate quidem puerili, senili tamen maturitate occlama- bat: Nemo me separat à sancto patre meo Liberato Abbate, & fratribus meis, qui me in monasterio nutrierunt. Cum ipsis in timore Dei conuersatus sum, cum iisdem extrema quoque lubens perpetiar. Simul nos septem Dominus congregare, simul etiam spero vna martyrij corona donare dignabitur. Perducti itaque cum festinatione ad nauale supplicium extensis manibus & pedibus figuntur clauis, tum faces lignis admotæ; verum mox ignis resedit, & quamuis iterum atque iterum magno conatu succenderetur: breui tamen diuino nutu sopitus, tyrannum furore ac verecundia compleuit. Quare ad extremum beati martyres, eius iussu remorum vectibus enecati, & comminuto more canum cerebro, desideratis martyrij laureis potiuntur.

MARTYRIUM S. AGAPITI PVERI

15. annorum apud Adonem Treuirensis Episc. 18. Augusti. Sur.

Tom. 7.

A pud Prænestinam urbem milliatio ab urbe trigesimo tertio S. Agapitus præclarum martyrij certamen sub Aureliano Imperatore, præside Antiocho, peregit. Cum enim martyrij amore ferueret, annorū nō amplius quindecim iussu Imperatoris diu crudis boum

Bb 2 neruis

neruis cæsus est. Deinde cū nihil eo supplicio moueretur, fuit Præsidi traditus: qui eum terribissimo inclusum carceri quatruiduana vehementer afflixit inedia. Tum vero è custodia eductus ardentibus prunis capiti eius impositus tortus est. Cumque in illis tormentis gratias in super Deo ageret, flagellis cæsus, & nudus capite deorsum verso acri subter fumo factus suspensus est. Sed nec illa tormenta martyrem vel tantillum à constantia dimouere; quin potius forti ac virili animo Præsidi dicebat: Sapientia tua & vanitas in fumo laborat. Præsides ea martyris virtute irritatus, iterum flagellis à quatuor sibi inuicem succedentibus cædi, aqua bulliente perfundi, & maxillas eius

Constantia confringi iussit. Sed non tulit homo nefarius
Et fortitudo martyris. impunè quod in martyrem impiè moliebatur, nā subito casu è tribunali prolapsus, paulo post infelicem animam gemebundus efflauit. Porro Imperator Aurelianus audita præsidis sui morte, & inuicta Agapiti virtute, iussit martyrem leonibus obijci: qui mox feritatis obliti, pedibus se beati athletæ prostrauerunt, eiusque plantas multa mansuetudine lamberunt. Hoc videntes sceleris ministri, eductum è teatro martyrem gladio trucidarunt.

VITA S. LVDOVICI EPISCOPI TOLO-
sani ex diplomate Ioannis XXII. Pontificis.

19. Aug. Sur. Tom. 4.

Lvdouicus eximius Christi confessor, cla-
rissimo stemmate prognatus, patrem ha-
buit Carolum Siciliae Regem, matrem vero
Mariam Regis Hungarorum filiam. Genus sa-
ne illustre; & quod alijs superbię fomitem ad-
ministrare solet, hoc adolescenti huic præter
communem naturæ modum admirandæ hu-
militatis ac sanctitatis suppeditavit materiam.
Hic à puero præter alias egregias virtutes sin-
gulari castitatis laude excelluit, & senili ma-
turityte posthabitis eius ætatis ineptijs, diuino
se cultui & honestissimarum disciplinarum ex-
ercitationibus mancipavit. Annos porro na-
tus quatuordecim fastu humanæ gloriæ viri-
liter calcato, mentem virtutibus excolere sa-
tagebat. Id vero temporis Patris sui redimen-
di causa obses cum duobus e suis fratribus fuit
in Cataloniam ductus; cumque vnà cum alijs
militari custodia teneretur, ipse seniores iu-
nior præclare consolabatur. Atque vt animum
magis magisque contra aduersos casus omnes
roboraret, oblata in eo exilio opportunitate
egregiam studijs operam nauavit: toto quippe
septennio fratrum Minorum, quos indiuiduo-
s exilij sui socios habebat, disciplinis erudi-
endum se tradidit, ea dexteritate ingenij atque
profectu, vt præter Theologicarum rerum
insignem peritiam, pari eloquentiæ laude flo-
reret,

*Castitas.
Morum
maturitas.
Pietas.*

Deuotio.

reret. Solo vero pietatis & deuotionis studio ductus, horarias preces, iuxta ritum fratrum Minorum summa cum animi attentione persoluebat; extensisq; brachijs Dominicę passionis legebat officium, Vigilijs insuper, ieiunijs, asperitate vestium & alijs corporis afflictionibus rebelles carnis motus spiritui subdebat: Sacrum Missę officium præmissa sacramentali confessione magna deuotione audiebat: ac postremo diuino Eucharistię ferculo animũ frequenter pascebat. Cumq; expletis omnibus virtutum numeris, religiosę etiam vitę institutum fuisset complexus, post munus antistitis religiosissimè peractum, plurimis claris miraculis migravit è vita.

*Asperitate
vita car-
nē edomat.*

N I V A R D I I V N I O R I S F R A T R I S S.
Bernardi gnome in vita S. Bernardi 20. Aug.

Sur. Tom. 4.

ADmirabilis Dei gratia, quos de illustri familia B. Bernardi, piorum parentum votis sibi destinatos exceperat, eosdem omnes Christiana perfectione illustriores in Cisterciensi cænobio sibi, raro post homines natos exemplo, consecrauit. Adueniente igitur die, quo solenni iureiurãdo se perpetuę seruituti Christo deuouere statuerant, B. Bernardus, quinq; secum adducens fratres, è paternis ædibus prodibat. Cumq; Guido maior natu, fratrem iuniorem in platea puerum cum pueris lusitantem cerneret: Eia, inquit, Niuarde frater,

ter tu solus bonorum omnium hæres ex asse
relictus es: ad te omnis terra possessionis no-
stræ respicit: Ad quod puer non sanè pueri-
liter motus: Vobis ergo, inquit, cælum, & mihi *Sapientia*
terra? Non est illa ex æquo facta diuisio. Quo *pueri.*
dicto abeuntibus illis tunc quidem domi cum
patre remansit, sed modico post tempore fra-
tres secutus, nec à patre, nec ab amicis, vlla vi
potuit retineri.

MARTIRIVM S. SYMPHORIANI ADO-
lescentis 22. Aug. Sur. Tom. 4.

AVreliano principe aduersus Christia-
num nomen dirâ persecutionis procel-
lâ excitante, Augustoduni erat Symphorianus
Fausti nobilis viri filius, Christiana familia or-
tus, literis & moribus p̄bè institutus, ita vt pri-
mæ ætatis florentes annos, senum mores & gra- *Puritas*
uitatem præ se ferens, immaculatæ mentis syn- *animi.*
ceritate superaret. Is itaq; ætate peradolescens
tantâ virtutum suarû omnibus bonis sp̄fecit,
vt eum cum supernis virtutibus meritorû ha-
bere cõsortium non sine admiratione statue- *Simplicitas*
rent. Illustrabat enim eum cælestis sapientiæ *tas.*
spiritualibus gemmis ornata simplicitas, &
ipse iustum vitæ tramitem tenens, felicitatis gu-
bernaculi moderatione vtens, malè blandien-
tis mundi naufragia vitauit. Per id tempus He-
duorum ciuitas Augustodunum, antiquæ no-
bilitatis titulis & sacrilegæ religionis referta
cæremonijs, errorique seruiens, Berecynthiæ
inprimis Apollinis & Dianæ cultum studio

propensiore complectebatur. Conuenerat
tum ad Berecynthiæ matris dæmonum pro-
fanam solennitatem magna populi frequētia,
Porro Heraclius consularis, ea in vrbe ad per-
quirendos dissipandosq; Christianos cum pri-
mis sagax & curiosus residebat. Adfuit & Sym-
phorianus, & cum statuam Berecynthiæ, quæ
carpento uehebatur, agminibus stipatam po-
pulorum, per contemptum adorare nollet,
publicæ seditionis prætextu comprehensus
tenetur, & Heraclio consulari offertur: A quo
interrogatus cur deæ matris effigiem adorare
noluerit, Christianum se esse respondit, & si-
mulacra dæmonis nõ solum non adorare, sed
etiã malleis si permittatur esse confracturum.
Ego enim, inquit, nunquam statuam hanc ali-
ud, quam diabolicæ persuasionis infautum
simulacrũ, & publicæ perditionis dæmonem
putabo. His auditis Iudex præcipiti furore ex-
asperatus, iussit eum flagris cæsum à lictoribus
carceri mancipari. Postea ad certum tempus
inde productũ, blandimentis & promissis ag-
greditur. Symphoriane, ait, sacrificia dijs, vt
summis palatij honoribus perfruaris. Sin re-
cufas, hodie te, deos testor, inuitus poenis om-
nibus excruciatum capitali sententiæ subijce-
re cogor. Cui Martyr: Quid, inquit, refert, si
vitã quam Christo ex debito soluturi sumus,
ex voto soluamus? Munera enim vestra fucati
mellis permista dulcedine, malè credulis mē-
tibus venena parturiunt. At nostræ opes & di-
uitiæ

uitiæ semper in Christo sunt, quas nulla vn-
quã vetustas, nulla temporis diurnitas cor-
rumpit. Cupiditas vestra, etiam omnia habendo,
nihil possidet: quandoquidem diabolicis
obnoxia laqueis, in felicitatis lucris perpetuis vri-
tur æstibus. Nobis vero nihil in hoc mundo
aufert humanæ fragilitatis lapsura conditio.
Gaudia vestra instar vitri ad solis splendorem
crepatis, dissiliunt. Quicquid finis interimit,
casus inuoluit, & cum perenni mundi vertigi-
ne rapax tempus obducit. Solus Deus noster
beatitudinem sibi vendicat sempiternam, cu-
ius gloriæ exordium, omnis rerum nescit anti-
quitas: eiusdemq; perennitatem, nulla ab-
rumpet series inueterata sæculorum. Hæca-
liaq; Symphoriano prosequente Iudex furo-
re concitatus, ait: Symphorianus publici cri-
minis reus, qui sacris aris nefarijs vocibus in-
iuriam irrogauit, gladio ultore feriatur. Ea
prolata sententia cum Christi athleta ducere-
tur ad mortem, Christi victima futurus, vene-
rabilis eius mater de muro sedula illum voce
ita exhortabatur: Nate, nate Symphoriane, me-
mento Dei viui. Concipe fili, concipe animi
constantiam. Timere nõ possumus mortem,
quæ citra dubium perducit ad vitam. Sursum
fili erecto corde aspice illum qui regnat in ce-
lis. Hodie tibi nate vita non tollitur sed mu-
tatur in melius. Et quamuis angustus callis &
iter durum atq; scrupulosum ærumnas & af-
flictiones afferat: attamen hæc via est, in qua

percussorem tuū prostratus interficis. Faceſſat igitur metus omnis tormentorū, quando breuiſſimo vitę curriculo propinqua meta finem imponit. Si hodie perduraueris fili, ad cæleſtem gloriam & ſupernam felicitatem felicifſima commutatione migrabis. Ita ergo S. Martyr extra muros eductus, à carnifice cæditur, & inter cæleſtes heroas accenſetur ſuo ſanguine purpuratus.

MARTYRIVM SS. CLAVDII, ASTERII

& Neonis puerorum 23. Auguſtj

Sur. Tom. 4.

A Pud Aegeam urbem, Lyſiæ præſidi pro tribunali ſedēti & Chriſtianos acri examine ad ſupplicia perquirenti oblati fuerunt ab urbis magiſtratu tres pueri, fraterno ſanguine & eximia pietate inter ſe coniuncti. Primus erat Claudius, qui à Præſide dijs ſacrificare iuſſus, animo planè virili & excelſo, nefarium facinus deteſtatus eſt, ſeſq; intrepide ad virgarū iactus obtulit, eaſdemq; cōſtantiffimè pertulit. Tum in eculeo ſuſpenſum flammis torreri iubet, partesq; ex eius calcaneis præciſas illi ſpectandas offerri. Adhęc Claudius, Quiſquis Deum, inquit timet, nec igni nec tormentorum læditur violentia, quin potius patienter pro fide exantlata tormenta, ſalutem victoribus interminatā conciliant. Deinde ne tantillum quidem eo ſupplicio motum vngulis vexari iubet, At ille generoſo pectore præſidi inſul-

tans:

tans: faxo, inquit, isthac tolerãtia, vt te demou-
num esse patronum cuncti intelligant: Mihi
enim nec tantillum nocebunt cruciatus tui,
quibus tibi met infelix flãmas infernales par-
turis. Tum Præses: Testis, ait, asperrimis e-
ius latera radite, & candelas ardentes applica-
te. Interea Claudius animo exultans. Tuus, in-
quit, ignis ô tyranne funestum à me arcet in-
teritũ, & salutem mihi gignit optabilem. Quæ
enim propter Deum perpetior, lucro incom-
parabili potiora duco, morsq; ipsa pro Chri-
sto tolerata ingens diuitiarum pondus cælesti
deponit ærario. Victus demum Lysias præq;
furore infrendens, Claudio in custodiã abdu-
cto, iussit adesse Asterium. Quem blanda voce
compellans: Vel tu, inquit, fili cõmoda fidem
dictis meis, & sacrificia dijs, vt supplicia rebel-
libus constituta effugias. Ad quæ Asterius: V-
nus mihi æternusq; Deus è doctrina parentum
colitur: quæ vero abs te adorantur dæmonia
perrennibus te supplicijs viuum mortuumq;
mactabũt. His dictis in eculeum sublatus tor-
quebatur hortante Lysia, vt dijs immolaret:
Cui puer: Quin fratrem me agnoscis ipsius
quem modo interrogasti? vnus mihi cũ ipso
est animus eademq; confessio. Quare vim om-
nem vt lubet in corpus exerce, quod tuæ po-
testati substernitur: animus vero tuis tormen-
tis lædi nescius, conatus tuos deridet. Tum
Lysias: Vngulas ferreas capessite, & pedi-
bus eius colligatis fortiter eum torquete, vt
corpo

claudio
i.

corporis animiq; sentiat cruciatus. Cui Asterius: Nescis inquit insane quantam mihi compares gloriam, dum æggeras pœnam. Iubente igitur Lysia carbones ardentés pedibus eius substernuntur, & virgis ac neruis durissimis dorsum venterq; eius conscinditur. Quo facto inquit Asterius: Tu quidem plane cæcus es: sed vnum abs te peto, vt nullam corporis mei partem vulneris esse expertem sinas. Deniq; Asterio in carcerem abducto, Neon frater eorum tertius sistitur. Ad quem Lysias: vel tu fili accede, & facto dijs sacrificio à pœnis te immunem serua. Neon respondit: Dij quorum tu iactas numina, suapte se potentia, si qua illis inest virtus, tueantur, nec tuo imbecillioris se vindicent patrocínio. Sin vero malitiæ eorum socius es, multo equidem mihi videor te tuisq; dijs melior existere, quod vobis minimè obtemperans supremi conditoris numen pia veneratione prosequor. Tum Lysias eo pueri responso grauiter commotus: Frangite, inquit, ceruicem eius & dicite: Noli blasphemare deos: Neo ait: Itane tibi blasphemus videor, sincerissimæ veritatis assertor? At Lysias: Extendite eum & carbones ardentés in eum conijcite, & neruis dorsum cõscindite. Quo peracto Neon ait: Frustra conaris me de sententia dimouere, non enim vtilitatem meam atq; animæ lucra turpi dispendio prodigam. Videns itaq; Lysias se puerorum constantia superatum, hanc in eos sententiam dictauit,

claudio
tem C
mart
nas P

P V

B
mo
Rhe
nitu
ctæ
tute
Cast
mè
nur
can
mo
us p
bor
mi
ini
dij
lic
ve
ch
cer
mi
di
tes

stavit, vt foris ante atrium Cruci affixi mor- Omnes in
tem subirent. Atq; hoc certamine gloriosi crucem
martyres trophæis victoriæ inclyti ad coro- aguntur.
nas feliciter euolarunt.

PVERITIAS. LVDOVICI REGIS
Francorum 25. Aug. Sur. Tom. 4.

BEatus Ludouicus Rex Francorum longè
pijsissimus, patre Ludouico Christianissi-
mo natus, anno ætatis suæ circiter duodecimo
Rhemi ab Episcopo Sueffionensi, regia infig-
nitus corona, & consecratus fuit. At puer san-
ctæ indolis, itrenuissimo patre orbatûs, sub
tutela & moderatione matris Blanchæ regis
Castellæ filix permanfit: quæ illum tenerrimè
diligens ex consilio religiosorum homi-
num, præsertim Dominicanorum & Franciscanorum
singulari cuidam magistro tradidit
moribus ac literis instituendum. Ille vero pi-
us puer, & velut alter Salomon, ingeniosus &
bonam sortitus animam, præ coætaneis suis Mundus
mirè in vtrifq; profecit. A primis enim ætatis ab omni
initijs, deditus fuit pietatis & sanctitatis stu- noxæ mor-
dijs, ferturq; vitam omnem absq; mortiferi a- tali.
licius peccati perpetracione exegisse. Eius
vero sanctitati non rarè congratulans Blan-
cha mater: Mallem, aiebat, fili te mortuum
cernere, quam creatorem tuum mortali cri-
mine offendentem. Quæ verba vsq; adeo cor-
di ipsius inhæsere, vt diuina ipsum gratia pro-
tegente, nunquam in se eiusmodi crimen ad-
miserit.

miserit. O vitam plane regiam! Accessit dein
 maturior ætas primordijs tantæ virtutis con-
 sona. Quando sacro coniugij fœdere implica-
 tus (vt cætera præclarè gesta præteream) ope-
 ram dedit singularem, vt proles suas verbis &
 exëplis ad amoré Dei, ad mundi cõtemp-
 tum, & ad sui cognitionem institueret. Cũ enim per
 otium liceret vacare sibi, inuisebat liberos suos,
 & instar Tobie monita salutis eis dabat: doce-
 bat ante omnia timere Deum, & ab omni sem-
 per peccato abstinere. Cumq; non ignoraret à
 delicijs castitati, à diuitijs pietati, ab honorib;
 humilitati magna impèdere picula, sobrietati,
 humilitati & misericordiæ dedit animũ, proin-
 deq; à mundi, carnis & Satanæ insidijs sollicitè
 sibi cauens: atque cum Apostolo corpus suum
 castigãs & in seruitutem redigens, multo tem-
 pore intima veste cilicina utebatur: qua si non
 esset vsus, dehortante eum cõfessario propter
 nimiam imbecillitatem, volebat vt idem con-
 fessarius pro quadam compensatione diebus
 singulis quadraginta solidos Parisienses clan-
 culum in pauperes erogaret. Semper ieiunauit
 sextis ferijs, nec ijs diebus, præsertim in Ad-
 uentu & Quadragesima, piscibus aut fructibus
 vesci voluit, vigilijs orationibus & clandesti-
 nis abstinentijs perpetim se affligens. Tan-
 demq; post vitam sanctissimè traductam,
 inclytis beatorum choris transcri-
 bi promeruit.

EIVSDEM

EIVSDEM S. LVDOVICI SANCTISSI-
mae institutiones quas Philippo primogenito suo in Tu-
netana obsidione dedit, quarum exemplar memorat.
Rob. Gaguinus, lib. 7. de gest. Francorum, in archi-
uis Caroli quinti Gallorum regis reper-
tum fuisse.

Fili mi, ante omnia diligenter in eam cu-
 ram incūbe, vt diligas Deum, nemo enim
 potest esse saluus nisi Deum amet.

Cave ne vnquam admittas peccatum mor-
 tiferū: sed omnia potius ferre velis genera tor-
 mentorū, quā aliq̄ talem ppetrare culpam.

Cum aduersa accidunt, feras æquo animo,
 & cogites te commeruisse: atq; ita lucrum tibi
 indè accedet.

Cum rebus prosperis frueris, humiliter Deo
 gratias age, ne indè animo elatus, efficiaris de-
 terior, vnde te oportuit fieri meliorem.

Crebrò cōfitearis peccata tua, deligasq; ti-
 bi sapientes confessarios, qui te possint insti-
 tuere & docere, quid te agere quidue vitare o-
 porteat, & coram illis ita te compara, vt aude-
 ant sincere te reprehendere, & tua tibi vitia
 indicare.

Officium diuinum deuotè ausculta: facer-
 sant ibi fabulæ & nugæ, nec oculi huc atque il-
 luccircūferantur: sed ora Deum ore, & etiam
 meditando corde, idq; præcipuè sub sacrificio
 post peractam consecrationem.

Animo sis pio & humano erga pauperes &
 calamitosos, ijsq; pro viribus opitulare.

Si quid animum angat id mox confessario, aut viro alicui bono expone, ita fiet, vt facilius id feras.

Da operam, vt quorum vteris consuetudine & familiaritate, ij sint homines probi & integri, siue religiosi illi sint, siue sæculares, & cum illis libenter misce colloquia: porro nequam & improborum virorum commercia deuita.

Sermones qui fiunt de Deo, publicè & priuatim lubens audias, preces quoque & condonationes siue Indulgentias studiosè expetas,

Amato bonum, odio habe vniuersum malum.

Nemo te præsentem quicquam eiusmodi loqui audeat, quod alliciat ad mortiferum peccatum, aut alterius famæ derogat; nec tu vquam de villo malè loquaris obtrectandi animo.

Non patiaris quenquam te audiente, peruerse de Deo aut sanctis eius loqui, nec id finas impune abire.

Crebro gratias age Deo, pro bonis omnibus ab illo tibi collatis, vt dignus fias potioribus eius beneficijs affici & augeri.

In administranda iustitia sis rectus & severus, eamque iuxta legum præscriptiones erga subditos exerce: pauperum vero querimonias caue reijcias donec veritas innotescat.

Si quis habeat aduersum te querelam aut controuersiam, semper ab illo stes contra te ipsum,

ipsum, donec rem certam comperias. Ita enim fiet, ut consiliarij tui fidentius iustam ferant sententiam.

Si quid possideas rei alienæ, etiamsi id acceperis à maioribus tuis, incunctanter iusto possessori restitue, ubi id certò constiterit. Sin autem dubia res est, cura ut viri sapientes accurate & sine mora inquirant. Id enim vel maxime studere debes, ut qui sunt in ditione tua, pace & iustitia fruantur, imprimis homines religiosi & qui in clero sunt.

Parentibus tuis debes amorem, reuerentiam & obedientiam. Beneficia ecclesiastica ne conferas nisi benè dignis, & qui nulla eiusmodi beneficia habeant, idq; ex còsilio bonorum virorum.

Bellum, præsertim aduersus quemlibet Christianum, sine multo còsilio vide ne suscipias. Si necessitas cogat suscipere, ecclesias & infantes nullo patiaris damno affici.

Si qua existat vel tibi, vel subditis tuis contentio, vel bellum, quoad poteris sedare & cõponere coneris.

Vide ut bonos habeas prætores & magistratus, & de illis solerter inquiras, uti se gerant.

Semper sis addictus & deuotus Romanæ Ecclesiæ: & eius Pontifici, haud secus atq; spiritali patri, te morigerum præbeas.

Da operam ut impensæ tuæ moderatæ sint & rationi consentanæ.

Sub finem hortor & adiuro te fili mi, si me

Cc con-

contigerit ante te migrare ex hac vita, vt toto regno Franciæ preces & sacrificia pro me cures offerri.

S E P T E M B E R.

PVERITIA S. NICOLAI TOLENTINATIS ordinis S. Augustini 10. Septemb.

Sur. Tom. 5.

S Nicolaus Tolentinas, è sterili coniugio, post multas parentum preces, & votum B. Nicolao factum in territorio Firmanæ ciuitatis, quod castrum S. Angeli vocitant, procreatus, prædictionem S. Nicolai eiusdem parentibus de futura filij sanctitate factam, admirandæ virtutis & pietatis comprobauit exemplo. Hic inter primordia ætatis adhuc paruulus mulierum & puerorum leuium non lasciuia modo, sed & consortia sedulo deuotans, religiosæ iam tum vitæ specimen præbebat: Pauperes in domo paupere cupidissimè recipiebat: Rebus diuinis libentissimè intererat. Verbum Dei haud aliter ac maturæ ætatis homo attentissimè auscultabat. Quæ cum in puerulo sui castri homines non sine admiratione notassent, de futura eius sanctitate minime dubijs sententijs augurabatur. In Ecclesia adeo pium & deuotum in Deum erigebat animum, vt etiam corporeis oculis Christum in iuuentute vidisse credatur. Hinc cū tot clarus virtutibus cunctis mirifice diligeretur, in Ecclesia S. Saluatoris canonico beneficio honor-

*Fuga pueri
na societatis.*

*Miseri-
dia.
Pietas.*